

Конспект за кандидат - докторантски изпит

Трудова психология (Управление на човешките ресурси)

Професионално направление 3.2 Психология

Програма „Трудова, организационна и икономическа психология“

1. Психология на персонала и на управление на човешките ресурси - обхват и направления. Управление на човешките ресурси – функции, предизвикателства и стратегическа роля за организациите. Психологически аспекти на управление на човешките ресурси.
2. Анализ на работата и длъжностите. Оптимизация на длъжностите. Подготовка на длъжностни характеристики. Връзка между анализ на длъжностите и подбор и селектиране.
4. Набор и привличане на служители. Стъпки за развитие на работодателска марка с цел привличане на подходящи таланти. Методи за привличане на нови служители.
5. Психологически методи за подбор и селектиране на служители. Центрове за оценка и развитие. Основни стъпки и принципи. Компетентности модели в подбора. Подбор в различните индустрии и според типове длъжности.
6. Въвеждане в работата и социализация на новите служители. Психологическа перспектива на въвеждането. Взаимовръзка със стреса в работата, удовлетвореността и задържането на новите служители.
7. Психологически аспекти на управление на трудовото представяне. Оценяване на трудовото представяне, процес и взаимовръзка с резултатите на организацията.
8. Взаимовръзка между подбор, въвеждане в работата, ангажираност и текучество. Измерители /KPIs/ в управлението на човешките ресурси.
9. Ангажираност в работата и задържане на служители. Методи за измерване, стъпки, мерки за подсилване на ангажираността.
10. Роля на специалистите човешки ресурси като партньори на бизнеса. Концепция на Дейв Улрих за ролите на различните ЧР професионалисти. Развитие на знанията и уменията на психолозите и специалистите човешки ресурси в организациите.
11. Здраве, благополучие и управление на стреса в организациите като част от стратегиите за управление на хора. Управление на здравето, благополучието и безопасността на служителите.
12. Обучение и развитие на служители. Психологически аспекти на управление на талантите и планирането на приемствеността (succession planning). Развитие на таланти в организациите.

13. Дигитализация в сферата на труда. Автоматизация и дигитализация в управлението на човешките ресурси. Напредъкът на дигиталните технологии, изкуствен интелект (AI), автоматизация, роботика, ChatGPT, глобални бази данни, облачни решения и промените в естеството на работата и длъжностите.

Литература:

Атанасова, М. (2010). Развитие на човешките ресурси в организациите - изследователски подходи и предизвикателства. София, „Авангард“

Ведър, О. (2014). Управление на човешките ресурси, Университетско издателство София, СУ „Св. Кл. Охридски“.

Найденова, В. (2022). Ангажираност и обучение на служителите. Хората в организациите – потенциал, развитие и принос, София, изд. Изток-Запад.

Найденова, В. (2019). Центрове за оценка и развитие – подготовка и осъществяване в организационен контекст. В: Годишник на Софийски университет. Книга Психология. Том 109, 2019 година, София, стр.229-247.

Найденова, В. (2018). Управление на трудовото представяне – психологически и организационни аспекти. В: Годишник на Софийски университет. Книга Психология. Том 108, София, с.154-166.

Найденова В., Николов, Н. (2011): Представяне на българската версия на Теста за оценка на личността в работата VIP (Business focused Inventory of Personality). В: Българско списание по психология, Сборник Научни Доклади, бти Национален Конгрес по психология, бр.3-4, София, 220-227.

Найденова В. (2011): Развитие и подбор на персонал в управлението на човешките ресурси. В: Българско списание по психология, Сборник Научни Доклади, бти Национален Конгрес по психология, бр.3-4, София, 486-490.

Найденова В. (2011). Подходи за подбор на персонал в съвременното управление на човешките ресурси. В: Психологически Изследвания, Институт по психология, Българска академия на науките, Книжка 2011, София, стр. 115-121.

Найденова В. (2016): Управление на талантите в организациите – съвременни тенденции. В: Годишник на Софийски университет. Книга Психология. Том 106, София. стр. 316-333.

Нелсън, Д. Камбъл Куик, Дж. (2017). Организационно поведение. Науката, реалният свят и ние. София, изд. Изток-Запад.

Ригио, Р. (2006). Въведение в индустриалната/организационната психология. София, Дилок.

Шопов, Д., Атанасова, М. (2009). Управление на човешките ресурси, София, изд.Тракия-М.

Anderson. N., Ones, D., Sinangel, H., Viswesvaran, C. (2001). Handbook of Industrial, work and organizational psychology. Vol. 1 Personnel Psychology. Sage Publications

Armstrong, M., Taylor, S. (2020): Armstrong’s handbook of Human resources management practice. 15th edition, KoganPage, London and Philadelphia, <https://www.amazon.com/Armstrongs-Handbook-Resource-Management-Practice/dp/178966103X>

Cartwright, S., Cooper, C. (2012). The Oxford Handbook of Personnel Psychology. Oxford University Press.

Chamorro-Premuzic, T. Furnham, A. (2012). The psychology of personnel selection. Cambridge University Press.

Cooper, C. (2019). Current issues in work and organizational psychology. Routledge.

Иlieva, S., Lyubomirova, B. (2020). Current trends in human resources management practices in Bulgarian companies. В: Илиева С. (ред). Лидерство и развитие на човешките ресурси, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 555-563.

Lyubomirova, B., Иlieva, S. (2020). Digital trends in recruitment services in Bulgaria. In: Digital economy and e-education: The European experience, Stavropol, 12-16.

Jackson, D., Lance, C., Hoffman, B. (2012). The psychology of assessment centers. Routledge.

Luong, A., Sprung, J., Zickar, M. (2024). Personnel Psychology. Routledge.

Robertson, I., Cooper, C. (2015). *Personnel Psychology and Human Resources Management: A Reader for Students and Practitioners*. Wiley Blackwell.

Schabracq M., Winnubst, J., Cooper, C. (2003). *The Handbook of work and health psychology*, Chichester, John Wiley & Sons Ltd.

Schuler H. (1995). *Psychologische Personalauswahl*, Verlag fuer Angewandte Psychologie, Goettingen.

Ulrich, D., Allen, J., Brockbank, W., Younger, J., Nyman, M. (2009). *Human resources transformation, Building Human resources from Outside In*, RBL institute, McGraw Hill Professional.

Допълнителна литература:

Hunt E. (1968). Computer simulation: artificial intelligence studies and their relevance to psychology. In: *Annu. Rev. Psychol.*, 19 (1968), pp. 135-168

Murphy, A. (2018). Can the digitisation of HR services alter employee perceptions of those services and the HR function at the same time as delivering HR operational cost savings to an organisation?" Doctoral dissertation, Dublin Business School, Digitalisation of Human resources management. Достъпно: https://www.researchgate.net/publication/361388981_Digitalisation_of_Human_resources_management.

Ostermann, T., Roer, JP, Tomasik, M. (2021): Digitalization in psychology: A bit of challenge and a byte of success. In: *Perspective*. Volume 2, Issue 10.

Varadaraj, A., Belal Mahmoud Al Wadi. (2021). A Study on Contribution of Digital Human Resource Management towards Organizational Performance." In: *International Journal of Management Science and Business Administration*, vol. 7, no. 5, 2021, pp. 43-51.16

Zeng, H. (2020). Adaptability of artificial intelligence in Human Resources Management in this Era. In: *European Journal of Economics and Business Studies*, vol. 26, no. 5, 2020, pp. 88-95.

Дата: 29.01.2024

Съставил: доц. д-р Вихра Найденова